
KRÓNIKA

AZ ÚJVIDÉKI TELEVÍZIO MULTIMÉDIÁLIS MAGYAR NYELVTANFOLYAMA. Két évvel ezelőtt az Újvidéki Televízió kulturális és művészeti műsorának szerkesztősége indítványozta tartományunk népeinek és nemezetiségeinek nyelvtanulását elősegítő tanfolyamok sugárzását. Csakhamar megszületett a döntés, hogy az első ilyen jellegű nyelvtanfolyam a magyar nyelv tanítását tűzze célul. Úgy döntöttünk, hogy multimédia-rendszerű nyelvtanfolyamot indítunk, amelynek lényege, hogy több tömegkommunikációs eszköz segítségével történjék az oktatás. Minden médiumnak — az újságnak, a rádiónak, a televíziónak, továbbá az iskoláknak és munkás- valamint népegyletemeknek — kijelöltük a feladatát. A televízióban kisfilmeket készítettünk, amelyeknek célja, hogy megvilágítsanak egy-egy jelenséget, de a részletesebb megvilágítást, valamint begyakorlását és ismétlését az Újvidéki Rádió, a *Dnevnik* című napilap, továbbá az iskolák, munkás- és népegyletemek vállalták. Minden egyes médium sajátosságainak megfelelően végzi feladatát. A televíziós anyag kazettára is átfelvételezhető.

Azok a hallgatók, akik meg szeretnének tanulni magyarul, e multimédiális nyelvtanfolyam segítségével kevesebb fáradsággal szerezhetik meg az alapszókincshez tartozó tudást: odahaza nézhetik a tévéadást, hallgathatják a rádióban elhangzó gyakorlatokat, és olvashatják az újságban megjelenő nyomtatott szöveget. Az elsajátított

tananyag begyakoroltatását az iskolák és a munkásegyletemek vállalták.

Az Újvidéki Televízió programtervezetét valamennyi társadalmi-politikai szervezet, az érdekelt érdekközösségek és a tanügyi intézmények is támogatják.

A negyedórás adásokból álló 26 részes sorozatban mintegy 1200 aktív és ugyanannyi passzív szót igyekszünk elsajátítani. A sorozat október 2-én indult. Forgatókönyvét dr. Matijevics Lajos és Sárosi Károly írta, szakvéleményező pedig Ágoston Mihály, dr. Szeli István és dr. Vajda József, valamint a Vajdasági Alkalmazott Nyelvtudományi Társaság munkacsoportja volt.

FEHÉR Teréz

KANIZSAI ÍRÓTÁBOR '78. A Vajdasági Írószövetség plénuma, az Alkotók Gyűlésének értekezlete, a fiatal írók találkozója, valamint a kanizsai rendezvény hagyományos manifesztációi, a költőkaraván, a kiállítások és az író—olvasó találkozók bepeztek az idei író-tábor hivatalos programját. Az íróegyesület ismét olyan okmányokat kínált föl, amelyek tovább fejlesztik az öngazgatási viszonyokat az írók és a kiadók, folyóiratok, újságok, a rádió és a televízió között. A most kidolgozott öngazgatási megállapodás-tervezet az írók és az említett szerkesztőségek közötti jövedelmi viszonyok megteremtésére törekszik. Célja az íróknak az öngazgatásba való bekapcsolása mellett az is, hogy az írói alkotómunkát ne csak szimbolikusán, hanem a befektetett munka valódi ér-

tékének megfelelően jutalmazták. A folyóiratoknak, újságoknak és az egyéb tömegkommunikációs eszköznek fölkinált tervezet az írói tiszteletdíjak jelentős emelését irányozza elő. A tervezet szerint már jövőre az egy év irodalmi szöveg ára a tizenöt százalékkal megemelt előző évi átlagos személyi jövedelem lesz. Ez a jelenlegi tiszteletdíjak megkötészerzését jelentené. Az alkotómunkát serkentő javaslatok különböző reagálást váltottak ki. Míg a legtöbben helyeselték, addig az ún. községi folyóiratok arra figyelmeztettek, hogy jelenleg nem képesek eleget tenni a tervezetben előírányzott kötelezettségeknek. A tervezet megvitatása tehát a kanizsai megbeszélésen nem ért véget.

A Forum kiadó mellett működő Alkotók Gyűlése végrehajtó bizottságának bővített ülésén a kiadói tervet és produkciót figyelemmel kísérő bizottság jelentését vitatta meg. A bizottság értékelése szerint az idei kiadói terv az írók által megfogalmazott mércékkel összhangban alakult ki. A Forum Könyvkiadó részben már realizált terve műfajilag változatos, tovább gazdagítja a sorozatokat, figyelembe veszi az írói jubileumokat, szorgalmazza az elsőkötetes szerzők munkáinak kiadását és a munkásmozgalmi könyvek megjelenését, szem előtt tartja a folyóirat-szerkesztőségének ajánlatát, az eszköztársítást biztosító kéziratokat előnyben részesíti éppúgy, mint az élő irodalmat a válogatásokkal és más kiadványokkal szemben. Az Alkotók Gyűlése végrehajtó bizottsága Kanizsán javaslatot fogadott el, amelyben az írók szorgalmazzák az évi produkció növelését, a Forum-könyvek terjesztésének és értékesítésének reformját és az eddig kialakult kiadási szempontok további bővítését.

A kanizsai írótábor első napján megnyílt Pechán Béla festőművész tár-
lata és a Forum díjazott könyveinek

kiállítása. Alább közöljük a két kiállítás: on elhangzott megnyitót.

Tisztelt Közönség, kedves Barátaim!

Amikor a kanizsai írótábor szervezői felkérték Pechán Bélát e tárlat megszervezésére, valószínűleg nem tudták, hogy a kiállítással tulajdonképpen kettős jubileumán tisztelgünk a festő előtt. A két jubileum közül a jelentősebb az, hogy pontosan ötven évvel ezelőtt, 1928-ban rendezett verbászi tár-
lata avatta festővé, az érdekesebb viszont — de ezt csak a kuriózum kedvéért említjük —, hogy Pechán Béla már 1913-ban, tehát pontosan hatvanöt évvel ezelőtt is állított ki: édesapja, a kitűnő festő, Pechán József gyűjteményes kiállításán kapott helyet az akkor hatéves kisfiú tizenegynéhány festménye. E képek értékét ma természetesen a nagy mester helyrehozó vonásaiban kell keresnünk, amelyek egyben arról is tanúskodnak, hogy Pechán Béla a festői mesterség alapjait hozzáértő szülői felügyelettel kezdte tanulni, s ez számára nyilván többet jelentett, mint akár később a müncheni akadémia is. A szakkritika dolga lesz eldönteni, hogy Pechán Béla művészetében meddig és mennyire számottevően él tovább az apai életmű, s mikor tudta a fiatalabb művész függetleníteni magát és kialakítani egyéni stílusát, melynek legfőbb jellemzője a vonal hangsúlyozása, a forma körvonalazása, a stilizálás, a lokális szín és a szimbolikus értelmezés lehetősége. A festői önállósulás a művész gyors komponálókészsége és hajlékony szelleme ellenére sem túl korán következett be, viszont azt eredményezte, hogy Pechán Béla még hatvanéves korában is új kísérletekbe kezd, új szakaszt nyit művészetében, s túl a hetedik évtizeden még tovább fokozza alkotói teljesítményét. Erről vallott májusban látott újvidéki kiállításán, a *Quo vadis genus humanum?* sorozat. E tisztelt publikum jelentős

részének alkalmá volt látni a világ eseményeit megfestő sorozatot, s így itt, Kanizsán, össze is tudja vetni azokat a háborgó, tragikumot és komikumot ötvöző munkáit e békéesebb hangvételű képeivel. Ezeket a festményeket úgy válogatta, hogy a kiállításba sűrítse az elmúlt két-két és fél évtized több festői korszakát is. Ennél fogva a kis retrospektíva nem törekszik az egyszólamúságra.

Gerincét a Bácska-sorozat képezi, amelynek minden darabja a táj szubjektív átélése, s annak bizonyítása, hogy csak látszólag szunnyadó, tétlen, tespedt vagy alvó ez a mai bácskai síkságunk, valójában tele van izgalommal, feszültséggel, drámaisággal.

A forró augusztusi nap erőteljes izzása például már-már lángra lobbantja a szalmakazlat, s csak Bácskában tud így vibrálni az átforrósodott levegő mint Pechán Nyár című festményén. Ennek a képnek az ellenpárja az Itató télen, amely az egykori bácskai tél dermesztő hidegét árasztja. Véleményem szerint ez Pechán egyik legjobb alkotása.

Festőnket nyilván valamennyien göcsörtös csatornaparti fűzfáiról ismerjük legjobban. Évtizedeken át volt a fűzfa e kitűnő rajzoló kimeríthetetlen témája. A hosszú keresésnek és kutatásnak az eredménye e néhány, immár stilizált fűzfa is itt a falakon, amelyben többé nem is a fát kell keresni, hanem a vonal ritmusát és harmóniáját: a kaotikusban a rendszert, az egészben a lényegét.

BORDÁS Győző

A FORUM DÍJAZOTT KÖNYVEI.
Az elkövetkező napokban sok szó esik majd Kanizsán a könyvről, a könyv sorsáról, a könyv helyzetéről társadalmunkban. Ezért jó, hogy a könyvek szemmel láthatóan is jelen vannak az írók között. És jó lenne, ha a beszélgetések, tanácskozások, vi-

rák után tennénk is valamit a könyvért.

Amikor a Forum fennállása 20. évfordulójának megünneplésére készülünk, leltárt készítettünk a két évtized alatt megtett útról. Kimutattuk, hogy 1957-ől — amikor az első Forum-jelzésű kiadvány megjelent — 1977 december végéig kb. 1130 művet adtunk ki. Könyveink átlagos példányszáma 1000, s ez azt jelenti, hogy húsz év alatt mintegy 1 130 000 darab könyvvel láttuk el olvasóinkat idehaza és külföldön, hisz a Forum kiadványait határainkon túl is terjesztjük. Remélem, egyetértetek velem, hogy ez — ami a mennyiséget illeti — jelentős eredmény.

Hogy azonban minőségileg mit jelent, azt ez a kiállítás, melynek megtekintésére ily szép számban összejöttek a könyv barátai, s melynek megrendezéséért a Forum hálával tartozik a kanizsaiaknak, beszédesen bizonyítja...

Azok a Forum-kiadványok láthatók ezen a kiállításon, melyek művészi értékükért, kulturális jelentőségükért vagy pedig kivitelezésükért díjat kaptak.

Itt vannak elsősorban Híd-díjas könyveink. 1959 óta — amikor a díjat megalapították — minden évben a legjobb jugoszláviai magyar irodalmi alkotás szerzője kapja ezt a rangos elismerést; elsőnek Major Nándornak ítélték oda *Vereség* című novellás kötetéért, a legfrissebb Híd-díjas könyvünk pedig Herceg János *Embersora*. Összesen húsz mű írója érdemelte ki ezt a jutalmat. Szép számban kaptak könyveink szerzői Októberi Díjat a felszabadulás évfordulóján (Bori Imre, Fehér Kálmán, Majtényi Mihály, Németh István, Penavini Olga, Szirmai Károly, Varga Zoltán stb.). Megtekinthetők a kiállításon a Szentleky-díjas írók művei, a Sinkó-díjjal jutalmazott fiatal írók könyvei